

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice
1.3 Departamentul	Științe politice și relații internaționale
1.4 Domeniul de studii	Științe politice
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Relații internaționale și studii europene

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Granițe, bariere și cultură protestatară						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Ovidiu Gherasim-Proca						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Ovidiu Gherasim-Proca						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	P	2.7 Regimul disciplinei	OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					6
Examinări					6
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	108
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	–
4.2 De competențe	–

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	25% online
5.2 De desfășurare a seminarului	25% online

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Analiza unor situații concrete prin aplicarea unor principii, teorii și metode fundamentale din domeniul științelor politice. Utilizarea conceptelor fundamentale din științele politice în descrierea și explicarea genezei și derulării unor evenimente și procese. Utilizarea adecvată a conceptelor de bază din domeniul științelor politice. Utilizarea tehnicilor de analiza politică în evaluarea critică a unor situații politice concrete.
Competențe transversale	Capacitatea de comunicare și de muncă în colectiv (lucru în echipă). Dezvoltarea gândirii critice. Exersarea capacității de a căuta surse de informație și exemplificări.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)	
7.1. Obiectivul general	- să îi încurajeze pe studenți să folosească instrumentele conceptuale pe care le oferă teoria culturală și analiza de discurs pentru a obține o mai profundă înțelegere a transformărilor prin care a trecut politica europeană începând cu primii ani ai recesiunii economice și până în prezent (în perioada 2008-2024) - să ofere studenților un cadru de reflecție interdisciplinar, în care teoriile și metodele specifice antropologiei culturale, istoriei sociale sau studiilor culturale completează obișnuitele abordări instituționaliste, făcându-i receptivi față de diversitatea grupurilor sociale, culturilor și contra-culturilor pe care procesul globalizării le pune în contact
7.2. Obiectivele specifice	- să îmbunătățească abilitatea de a interpreta discursul politic luând în considerare, simultan, sensibilitățile culturale locale, inegalitățile sociale și efectele globalizării - să exerseze capacitatea de a analiza într-un mod personal, observând practici artistice, gesturi protestatare ale activiștilor sau discursul media, „războaiele culturale” ce însoțesc deciziile politice la nivel național și internațional, reacțiile xenofobe sau naționaliste pe care le generează migrația, diverse forme ale conflictului social - să analizeze critic discursul public promovat de diverse mișcări sociale, acordând o atenție specială modurilor în care acestea sunt confruntate sau deviate de către actorii politici dominanți

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații
1.	Curs introductiv	Prelegerea, explicația, conversația euristică. Studiul de caz	
2.	Cap 1 Cultura, cultura politică, politica culturii, politicile culturale - Ce este cultura? Complexitatea fenomenului cultural		
3.	- Cultură oficială, cultură de masă, contra-cultură		
4.	- Civilizații sau culturi?		
5.	- Cultura politică, politica culturii, politicile culturale		
6.	- Interpretarea culturilor, studiile culturale		
7.	Cap 2 Crize economice și globalizare culturală. Politica internațională în era comunicării globale - Condiția neoliberală. Fundamentalismul pieței libere		
8.	- „Comunitățile digitale” și dezvoltarea spațiului public internațional		
9.	- Mobilizare, participare, rețele sociale		
10.	- Islamofobia transatlantică și difuziunea ideologiilor conflictului cultural		
11.	Cap 3 Studii de caz și comparații internaționale - Ucraina: Euromaidan și escaladarea conflictului cu Rusia		
12.	- Georgia: „Revoluția trandafirilor”		
13.	- „Criza refugiaților” în Europa Centrală și de Est		
14.	Concluzii		

Bibliografie

Achinger, Christine; Fine, Robert, Antisemitism, Racism and Islamophobia: Distorted Faces of Modernity, Routledge, 2015.
Balibar, Etienne; Wallerstein, Immanuel, Race, Nation, Class: Ambiguous Identities, 2nd, Verso, London; New York, 2011.
Berardi, Franco „Bifo”, And: Phenomenology of the End, Semiotext, South Pasadena, CA, 2015.
Block, Fred; Somers, Margaret R., The Power of Market Fundamentalism - Karl Polanyi's Critique,

- Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 2014.
- Bourdieu, Pierre, Despre televiziune, București, Grupul Editorial Art, 2007.
- Bourdieu, Pierre, Economia bunurilor simbolice, Editura Meridiane, București, 1986
- Buden, Boris, Zonă de trecere. Despre sfârșitul postcomunismului, Tact, Cluj-Napoca, 2012.
- Castells, Manuel, Networks of Outrage and Hope: Social Movements in the Internet Age, 2nd edition, Polity, Cambridge, UK ; Malden, MA, 2015.
- Cornel Ban, Dependență și dezvoltare. Economia politică a capitalismului românesc, Editura Tact, Cluj, 2014.
- Dardot, Pierre; Laval, Christian, Commun, La Découverte, Paris, 2015.
- Dardot, Pierre; Laval, Christian, La nouvelle raison du monde, Que sais-je ?, La Decouverte, 2010.
- Debray, Régis, Media Manifestos: On the Technological Transmission of Cultural Forms, traducere de Eric Rauth, Verso, London ; New York, 1996.
- Deland, Mats; Minkenberg, Michael; Mays, Christin, In the Tracks of Breivik: Far Right Networks in Northern and Eastern Europe, Lit Verlag, Berlin ; Wien, 2014.
- della Porta, Donatella, Social Movements in Times of Austerity: Bringing Capitalism Back Into Protest Analysis, 1st edition, Polity, Cambridge, UK ; Malden, MA, 2015.
- Edgar Morin, Gândind Europa, Trei, București, 2002.
- Ernu, Vasile, Inteligența rusă azi, Cartier, Chișinău, 2012.
- Ernu, Vasile; Poenaru, Florin, Ucraina live. Criza din Ucraina: de la Maidan la războiul civil, Tact, Cluj, 2014.
- Gherasim-Proca, Ovidiu, Granițe, bariere și cultură protestatară, Editura Universității A. I. Cuza, Iași, 2018 (online la adresa https://www.fssp.uaic.ro/images/publicatii/Granite_bariere_si_cultura_protestatara.pdf)
- Hale, Henry E., „Did the Internet Break the Political Machine? Moldova's 2009 'Twitter Revolution' that Wasn't,” Demokratizatsiya, vol. 21, nr. 4, 2013.
- Held, David; McGrew, Anthony; Goldblatt, David; Perraton, Jonathan; Lupascu, Ramona; Ștraub, Adriana; et al., Transformări globale: politică, economie și cultură, Economie și societate, Polirom, Iași, 2004.
- Hobsbawm, Eric, Era extremelor, Editura Cartier, Chișinău, 2015.
- Huntington, Samuel P., Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii globale, Editura Antet, 2000.
- Jasper, James M., Protest: A Cultural Introduction to Social Movements, Polity Press, 2014.
- John J. Gumpertz, „Contextualization and Ideology in Intercultural Communication”, în Aldo di Luzio, Susanne Gunther, Franca Orletti, Culture in Communication: Analyses of Intercultural Situations, John Benjamins Publications, Amsterdam, 2001, pp. 43-44.
- Jonson, Lena, Art and Protest in Putin's Russia, Routledge, New York, 2015.
- Keck, Margaret E., Activists beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics, Cornell University Press, 2014.
- Kovacevic, Natasa, Narrating Post/Communism: Colonial Discourse and Europe's Borderline Civilization, Routledge, London ; New York, 2009.
- Laruelle, Dr Marlene, Eurasianism and the European Far Right: Reshaping the Europe-Russia Relationship, Lexington Books, Lanham, 2015.
- Mattoni, Alice; Porta, Donatella della, Spreading Protest: Social Movements in Times of Crisis, 2nd, ECPR Press, 2015.
- McKee, Yates, Strike Art: Contemporary Art and the Post-Occupy Condition, Verso, Brooklyn, NY, 2016.
- Naples, Nancy A.; Mendez, Jennifer Bickham, Border Politics: Social Movements, Collective Identities, and Globalization, NYU Press, 2015.
- Offe, Claus, Europe Entrapped, Polity Press, Cambridge; Malden, MA, 2014.
- Said, Edward, Orientalism, Amacord, Timișoara, 2001.
- Sava, Ionel Nicu, Sociologia mișcărilor sociale. Studii de caz, București, Editura Universității din București, 2014.
- Shirky, Clay, „The Political Power of Social Media Technology, the Public Sphere, and Political Change”, Foreign Affairs, vol. 90, nr. 1, 2011.
- Sremac, Srdjan, Religious and Sexual Nationalisms in Central and Eastern Europe: Gods, Gays and Governments, Brill, Leiden, 2015.
- Werbner, Pnina; Webb, Martin; Spellman-Poots, Kathryn, The Political Aesthetics of Global Protest: The Arab Spring and Beyond, Edinburgh University Press, Edinburgh, 2014

8.2	Seminar	Metode de predare	Observații
1.	Granițe, bariere și cultura protestului. Putem înțelege crizele, separările și conflictele politice de astăzi?	Explicația, conversația euristică Exemplificarea Dezbaterea liberă	
2.	Globalizarea culturală. Globalizarea, cultura și viitorul națiunilor		
3.	În așteptarea următorului „Război rece”. Ciocnirea civilizațiilor?		
4.	Contextul neoliberal al crizei economice. Prezentul post-socialist		
5.	Mișcări sociale transnaționale, rețele sociale și mecanisme de mobilizare		
6.	Studiu de caz – protestele din Republica Moldova. Revoluția Twitter care... nu s-a petrecut?		
7.	Crize și cultură protestatară în Republica Moldova. Transnistria astăzi.		
8.	Un nou război rece? Criza din Ucraina		
9.	Eurasianismul. Vladimir Putin, un nostalgic comunist?		
10.	Cultura împotriva autorității. Artă protestatară în Rusia post-socialistă.		
11.	Orientalism, islamofobie, multiculturalism. Discursul urii și legitimarea culturală a ideologiilor neliberale.		
12.	Uitare locală, memorie traumatică. Război, granițe, ideologie, pogrom.		
13.	Gardurile de sârmă ghimpată. Războiul împotriva terorii și monoculturalismul militant. SIOA (Stop Islamization of America), PEGIDA (Patriotic Europeans Against the Islamisation of the West)		
14.	Concluzii		

Bibliografie

- Cornel Ban, *Dependență și dezvoltare. Economia politică a capitalismului românesc*, Editura Tact, Cluj, 2014.
- Matias Carp, *Cartea Neagră. Fapte și documente. Suferințele evreilor din România 1940-1944*, Societatea națională de editură și arte grafice „Dacia Traiană”, București, 1948.
- Manuel Castells, *Networks of Outrage and Hope: Social Movements in the Internet Age*, 2nd edition, Polity, Cambridge, UK ; Malden, MA, 2015.
- Emanuel Copilaș, „Neoconservatorism și neoeurasianism. Dimensiuni ale discursului hegemonic în Statele Unite și Rusia”, in Emanuel Copilaș, *Incursiuni în istoria politică și intelectuală a secolului XX*, Adenium, Iași, 2014.
- Glynis Cousin, Robert Fine, „A Common Cause: Reconnecting the study of racism and antisemitism”, în Christine Achinger, Robert Fine (ed.), *Antisemitism, Racism and Islamophobia: Distorted Faces of Modernity*, Routledge, 2015.
- Mats Deland, Michael Minkenberg, Christin Mays, *In the Tracks of Breivik: Far Right Networks in Northern and Eastern Europe*, Lit Verlag, Berlin, Wien, 2014.
- Andrei Deveatkov, „Conflictul transnistrean: situația actuală și perspectivele de soluționare”, în Petru Negură, Vitalie Sprînceană, Vasile Ernu, *Republica Moldova la 25 de ani. O încercare de bilanț*, Editura Cartier, Chișinău, 2016.
- Vasile Ernu, Florin Poenaru, *Ucraina live Criza din Ucraina: de la Maidan la război civil*, Editura Tact, 2014.
- David Held et al., *Transformări globale. Politică, economie și cultură*, Editura Polirom, Iași, 2004.
- Hale, Henry E., „Did the Internet Break the Political Machine? Moldova's 2009 'Twitter Revolution' that Wasn't,” *Demokratizatsiya*, vol. 21, nr. 4, 2013.
- Samuel Huntington, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, București, Ed. Antet, 1998.
- Lena Jonson, *Art and Protest in Putin's Russia*, Routledge, New York, 2015.
- Marlene Laruelle, „Dangerous Liaisons: Eurasianism, the European Far Right, and Putin's Russia”, Marlene Laruelle (ed.), *Eurasianism and the European Far Right: reshaping the Europe-Russia relationship*, Lexington Books, 2015.

Daniel Lindenberg, *Chemarea la ordine. Anchetă asupra noilor reacționari*, Editura Compania, București, 2003.

Alina Mungiu-Pippidi and Igor Munteanu, "Moldova's 'Twitter Revolution,'" *Journal of Democracy*, v.20, no.3, July 2009.

Gherasim-Proca, Ovidiu, Granițe, bariere și cultură protestatară, Editura Universității A. I. Cuza, Iași, 2018 (online la adresa https://www.fssp.uaic.ro/images/publicatii/Granite_bariere_si_cultura_protestatara.pdf)

Edward Said, „The Clash of Ignorance”, *The Nation*, vol. 273, nr. 12, 2001.

Ionel Sava, *Sociologia mișcărilor sociale. Studii de caz*, București, Editura Universității din București, 2014.

Michael Shafir, „Istorie, memorie și mit în martirologia competitive Holocaust-Gulag”, Sergiu Gherghina, Sergiu Mișcoiu (ed.), *Miturile politice în România contemporană*, Institutul European, Iași, 2012.

Vitalie Sprînceană, „Cum ne revoltăm? O istorie subiectivă a protestelor în Republica Moldova (1989-2016)”, în Petru Negură, Vitalie Sprînceană, Vasile Ernu, *Republica Moldova la 25 de ani. O încercare de bilanț*, Editura Cartier, Chișinău, 2016

Claire Tancons, „Occupy Wall Street: Carnival Against Capital? Carnavalesque as Protest Sensibility” in Werbner, Prina; Webb, Martin; Spellman-Poots, Kathryn, *The Political Aesthetics of Global Protest: The Arab Spring and Beyond*, Edinburgh University Press, Edinburgh, 2014.

Edward W. Said, *Orientalism. Concepțiile occidentale despre Orient*, trad. Ana Andreeescu și Doina Lică, Timișoara, Editura Amarcord, 2001, pp. 125-135, 293-337.

Esther Webman, „Discourses on antisemitism and islamophobia in Arab Media”, in Christine Achinger, Robert Fine (ed.), *Antisemitism, Racism and Islamophobia: Distorted Faces of Modernity*, Routledge, 2015.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- Utilizarea limbajului academic specific disciplinei - Capacitatea de a explica sensul conceptelor studiate - Coerența argumentelor - Respectarea condițiilor de conținut și formă specificate pentru redactarea eseului	Redactarea unui eseu cu temă dată, scris într-un interval de timp prestabilit.	50%
10.5 Seminar	- Utilizarea limbajului academic specific disciplinei - Capacitatea de a explica și aplica sensul conceptelor studiate - Capacitatea de a explica și aplica teoriile studiate	Apreciere pe parcursul seminariilor (prezentări individuale)	50%
10.6 Standard minim de performanță Cerințe minime pentru promovarea disciplinei: Realizarea activităților de seminar și a punctajului minim pentru acestea. Obținerea a cel puțin 5 puncte în examen.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

Data avizării în departament

Director de departament